Îngrădire, unitate și iconomie

Cinstiți părinți, iubiți frați în Hristos,

Sunt cuprins de o mare bucurie aflându-mă astăzi în mijlocul dumneavoastră și chiar în postura celui care prezintă un subiect, care în mod normal și în condiții ortodoxe firești, nu ar trebui să aibă parte de o analiză în profunzime, dat fiind că cele ce vor fi menționate reprezintă pentru ortodocșii cu gândire sănătoasă lucruri de la sine înțelese, de necontestat, starea de lucruri firească. Și această stare de sănătate nu este produsul unor preocupări imaginare ale minții și nici vreun simbolism intelectualist, ci credință, convingere, încredere în faptele, învățăturile și în Tradiția Sfinților noștri purtători de Dumnezeu Părinți, care au strălucit întru sihăstrie și s-au învrednicit de harul de negrăit și necreat și de lucrarea Preasfântului Duh. Cu alte cuvinte, dacă nu ne aflăm aici ca „următori ai Sfinților Părinți“, ar fi de preferat să ne risipim în grupuri pe la cafenelele și la localurile bune din Salonic și să facem filosofie ieftină până în zori. Rezultatul ar fi nul, dar ar fi o plimbare nocturnă foarte frumoasă.

Îngrădire, Unitate și Iconomie. Al doilea termen nici nu ar trebui să facă obiectul discuției. Cel de al treilea termen este dat de Sfânta noastră Tradiție, cu precizarea că acribia reprezintă strictețea absolută. Iconomia nu a pretins niciodată sceptrul acribiei; și cum ar putea fi altfel, de vreme ce, prin definiție, iconomia este pogorământ ? Iar în ceea ce privește așa-numita îngrădire sau întrerupere a pomenirii episcopului potenţial eretic de către un inferior ierarhic, care însă nu este nicicum inferior acestuia în credință, nici aceasta nu ar trebui să fie subiect de controverse sau de discuții în cercurile ecleziastice și eclezsiologice. Până și sistemul nervos în regnul animal, în mod instinctiv recurge la îngrădire. Încercați în acest moment să mă atacați în mod viclean și pe neașteptate! Reacția mea va fi fulgerătoare și fără să gândesc logic, creierul meu va da mâinii semnalul să respingă atacul în mod defensiv, pentru a evita ce e mai rău. Mai târziu, în știința tacticii militare, acest lucru a devenit scutul. În plan duhovnicesc nu există o diferență esențială, cu excepția faptului că în locul creierului meu trecător și întunecat de păcat, reacționez cu mintea curățată de păcat a sfinților îndumnezeiți haric, care, scăldați în luminarea lină a Harului, ne arată strategii de apărare împotriva ereziilor, care reprezintă cel mai mare rău care i se poate întâmpla unui membru credincios al Bisericii.

Din punct de vedere eclezial, nu există erezii mari și mici. Și este dramatic faptul că acest lucru este foarte dificil de perceput. Erezia îi dă omului lentile duhovnicești deformante, ca să se uite, dar să nu vadă; ca să meargă după hristoși – idoli. Inexistente simulări imaginare demonice, servite atât de artificial și metodic victimelor credule, care sunt conduse direct spre moartea duhovnicească. De nimic nu s-a temut mai mult sfântul lui Dumnezeu pentru turma sa decât de erezie, care este lup îmbrăcat în haine de oaie.

Lucrurile sunt cu totul clare. Avem de a face cu cea mai mare pan-erezie care a apărut vreodată. Trăim astăzi zile de prelungă confuzie eretică, asemănătoare iconoclasmului. Numele acesteia este ecumenismul, care și-a făcut apariția în Fanar, odată cu enciclica din 1902, s-a intensificat în 1924, perioada păstoririi patriarhului mason Metaxakis, cu noul calendar, a continuat în timpul patriarhului Atenagora în 1964, prin întâlnirea cu Papa și se împlinește astăzi în chip pasămite sinodal, în timpul păstoririi lui Bartolomeu.

Unii susțin că se tem. Scuza fricii este inadmisibilă pentru un credincios adevărat. Prin urmare, nu există credință. Păstorul să se teamă de lup? Și turma ce va face? Ce folos dacă păstorul e bun și blând? Dacă a dus cândva lupte pentru credință și a catehizat?Ce folos mai au toate acestea? Marea problemă este, desigur, dacă aceștia și cred tot ceea ce spun în duh ecumenist. În cele din urmă povara mărturisirii va fi purtată de credincioșii simpli, așa cum de atâtea ori s-a întâmplat și în trecut, chiar dacă sunt o mână de oameni neînsemnați și deocamdată pasămite marginali De asemenea, este cunoscut faptul că îngrădirea de episcopul cu cuget eretic sau de episcopul clar eretic, înainte de condamnarea sinodală, îngrădirea de erezia propovăduită în mod fățiș și public prin cuvânt și prin faptă, nu reprezintă ieșire din Biserică, ci un mecanism de apărare și protecție a preotului, care evită comuniunea cu erezia, mărturisind cu îndrăzneală că nu are legătură cu convingerile eretice ale episcopului care nu învață drept, și prilej de reflecție, ce are menirea întoarcerii episcopului la învățătura cea dreaptă, dar și informarea celor neavizați și neinformați.

Canonul nu lasă loc de interpretări greșite și nu are nici lacune. Este suficient să-l vedem, și nu doar să ne uităm la el. În primul rând, chiar și în cazul în care nu ar exista un canon, dacă sunt convins că este vorba despre o erezie și am cuget ortodox, ar fi cu neputință să rămân în legătură cu un eretic. Prima dificultate ce trebuie depășită este cea legată de condamnare. Această dificultate este surmontată însă în cazul în care erezia în cauză a fost condamnată de cel puțin un

(1) sfânt recunoscut al Bisericii. Dacă nu mă supun, nu numai că dau dovadă de purtare arogantă, ci aduc și jignire memoriei și lucrării sfântului. Îngrădindu-mă de un eretic și mai ales de un episcop eretic, nu mă îngrădesc de omul care este chipul lui Hristos, ci de boala duhovnicească pe care acesta o poartă. Acest lucru este cu totul limpede în Ortodoxie.

Există în acest sens trei premise fundamentale de siguranță, chiar și pentru cei mai dificili: în primul rând, răspunsul la întrebarea dacă ecumenismul este erezie condamnată. Este, de către sfinți contemporani și din vechime; astfel, că, dacă nu ar exista o condamnare sinodală, o astfel de condamnare nici nu ar fi neapărat necesară. În al doilea rând, dacă erezia este propovăduită de către un episcop „cu capul descoperit", adică public. Cel puțin internetul „strigă", este plin de dovezi în acest sens; și nu numai internetul. Și în al treilea rând, ar permite un Sfânt Sinod acceptat de-a lungul secolelor de către poporul cu nume creștin și unul dintre cei mai mari Sfinți Părinți Ortodocși, Sfântul Fotie cel Mare, printr-un Canon, crearea unei schisme? Acestea sunt indicii certe pentru cei naivi sau vicleni, care cu naivitate sau cu viclenie susțin că îngrădirea reprezintă ieșire din Biserică.

Mecanismul defensiv necesar, care funcționează pe baza canoanelor și pe care îl putem asemăna cu cetățile care, dacă nu există și nu cooperează, dușmanul înaintează nestăvilit, iar dacă există, au neapărat nevoie de ziduri. Să nu uităm că Constantinopolul a căzut atunci când inamicul a reușit să dezorganizeze și să ocupe întreaga rețea de cetăți din partea de Vest a Imperiului, din Tracia, care protejau Constantinopolul, cea mai importantă dintre acestea fiind cea din Didymoteicho. Astfel, canonul adoptat la Sinoadele Ecumenice este un zid de apărare și de netrecut în fața ereziei, constituind totodată o regulă de tactică în lupta duhovnicească; reprezintă o nevoie naturală și firească pentru un organism duhovnicesc, care acționează în mod normal, fie la nivel individual, fie colectiv. Lupta se dă acum cu mijloace duhovnicești, în Duhul Sfânt, depășind cadrul îngust rațional: pomenindu-i în rugăciune pe cei adormiți, mă lupt nu numai pentru cei vii, ci și pentru cei nenăscuți. Îi iubim pe eretici, dar urâm erezia. Se poate pune întrebarea cum distingem ereticii. Simplu: apelăm la Sfânta Tradiție și aflăm imediat; și astfel nici nu se creează niciun fel de schismă de către vreun credincios care se împotrivește ereziei. În aceasta constă marea diferență față de judecarea celorlați.

Dintr-o altă perspectivă acum, să ne imaginăm că suntem atacați în mod inopinat

sau nu neapărat, de un adversar incomparabil mai puternic decât noi, căruia în momentul actual nu îi putem face față. Ce aș face într-o astfel de situație dacă aș fi o antilopă sau o căprioară sau un iepure? Aș fugi cât pot de repede. „După întâia şi a doua mustrare, depărtează-te”, spune în mod concis Sfântul Pavel, despre atitudinea pe care trebuie să o avem față de eretici: Fugi. Nu te confrunta cu cel viclean. Nu face pe viteazul fiindcă vei merge împreună cu el la pieire. Celebra îngrădire se referă, prin urmare, la cei care vor să se mântuiască în interiorul zidurilor de siguranță pe care le ridică. Care este situația în final, este permisă îngrădirea sau este interzisă? Dacă vezi sau simți că e vorba de o erezie, pleci. Dacă vrei să rămâi și să îți pui în primejdie sufletul, stai pe loc. Lucrurile sunt simple. Atât de simple, că nici măcar nu ar fi nevoie de Canon. Ar fi regretabil să nu fim cu toții de acord în privința acestui fapt.

Continuând reflecția noastră, vom vorbi despre confuzia legată de așa-numita iconomie. Putem observa că starea de confuzie este încă și mai mare atunci când este vorba de persoane situate la un nivel mai ridicat, fie în poziții importante din punct de vedere social, fie în spațiul îndrumării științifice. Astfel, dacă nu există o coordonare adecvată, astfel încât să se facă un transfer structural în context ortodox, cel mai puțin grav lucru care s-ar putea întâmpla ar fi ca o parte să o considere pe cealaltă „eretică“, iar cea de a doua să o considere pe cea dintâi „dogmatică“. „Ciudat“ este faptul că, spre deosebire de dogmă, elementul dogmatic reprezintă o caracteristică inerentă a individualismului religios.

Întreruperea completă a legăturii cu erezia este considerată, desigur, drept o condiție *sine qua non*. Dar, înaintea unei condamnări sinodale și ținând cont de faptul că numărul celor ce au recurs la îngrădire până în momentul actual este foarte mic în comparație cu numărul total al credincioșilor, este cu totul imposibilă deservirea nevoilor duhovnicești ale tuturor. Deci, dacă nu există o altă posibilitate, prin iconomie și în condiții stricte, credincioșii ar putea fi deserviți în biserici unde slujesc preoți cu cuget ortodox, care încă îi pomenesc la slujbe pe episcopii cu cuget eretic. Esențial nu este faptul că acești preoți încă îi pomenesc pe episcopii în cauză, ci până când vor continua să îi pomenească. Canonul spune în fond: „Atunci când realizați că episcopul propovăduiește învățătură eretică, depărtați-vă de acest pseudoepiscop cât puteți de repede. Pericol de moarte”. Aceasta nu înseamnă că toată lumea va pleca în același timp și canonul se referă numai la episcopul locului, pentru a fi evitată producerea unei schisme. În Ortodoxie nu apeși pe un buton și te mântuiești. Respecți întocmai rânduiala

cultică, pentru a fi păstrată Dogma, care este Adevărul, deci nu procedăm după cum am vrea fiecare, chiar dacă Adevărul este totodată Libertate; urmezi Canoane, dar cu rigoarea specifică a acestora, prin care te vei mântui, la fel ca la o conducere prudentă, și ai și posibilitatea de a schimba banda de circulație pe aceeași autostradă, care duce la viața cea adevărată, nesfârșită.

Canonul 15 dă fiecăruia timp, dar acest timp este, în mod obligatoriu, unul minim, fiind asemenea unui indispensabil stâlp luminos ortodox, un post de observare, necesar mântuirii, fără a impune un anumit timp; timpul necesar până când se vor îndepărta cei mai mulți în siguranță, pentru a crea potențialul întrunirii unui Sinod Ortodox. „Cât mai repede cu putință". Și este foarte firesc acest lucru, pentru că astfel, canonul se îngrijește de mântuirea credincioșilor nu prin împărțirea de sancțiuni în chip judiciar, celor ce au încălcat legea, ci prin urmărirea „celor bune și de folos" pentru fiecare în parte. Și minimul meu poate fi maximul altuia și invers. Mai exact, perioada de timp necesară, finită, care diferă pentru fiecare în parte, de îndepărtare de erezie, credem că se numește iconomie dumnezeiască, indicată fiind de mulți sfinți, după caz, însă, nefiind exclusă nici acribia, pentru cei care o pot urma. În caz contrar, am avea situația absurdă, în care cei care au apelat la îngrădire și care păstrează acribia consideră că doar cu o zi înainte, când făceau pomenirea episcopului, Tainele pe care în realitate nu ei le săvârșeau, ci Stăpânul Hristos, erau invalide. Și cu cât panerezia va fi condamnată mai devreme la nivel sinodal, cu atât mai grabnic se va liniști poporul credincios.

Să nu uităm nici că situația politică și economică, problemele legate de memorandumuri, ora de religie, identitatea de gen, adoptarea copiilor de către homosexuali, schimbarea sexului, noua constituție, imigranții, Ciprul, Macedonia, Tracia, Epirul, Marea Egee, „New Age" și ecumenismul, sunt vase comunicante și dacă nu există rezistență generală, s-a terminat. Grecia și Ortodoxia se vor menține în munți și prin văi, până când se va face cândva o nouă revoluție, din drojdia preexistentă, care va crește.

Trăsătură caracteristică a tipului antropologic care apare din plin în epoci de declin este declinul rațiunii. Adică declinul funcției critice a minții. Iar sfera primară de manifestare a acesteia este transpunerea, de către subiectul rațional, a nevoilor proprii în scopuri. Ierarhizarea scopurilor, stabilirea priorităților, evaluarea gradului de realizare a acestora, a corectitudinii și regularității împlinirii lor. Din acest această sferă primară izvorăsc nu doar ierarhizarea

valorilor, ci și criteriile acestei ierarhizări. Diferențierea criteriilor, care duce și la diferențierea culturilor. Mântuirea este o nevoie maximă. Un efect indirect al acestei stări de declin este confundarea iconomiei cu acribia, care se transformă într-o falsă dilemă, ce ne-a condus la situații deloc plăcute între frați distinși, care îi judecă cu superficialitate și pe nedrept pe ceilalți, probabil din ignoranță – noi să ne păstrăm gândul cel bun. În orice caz marile decizii sunt întotdeauna rodul conștiinței și nu sunt dintru început aceleași și nici nu rămân neschimbate până la sfârșit. Traiectoria acestor decizii, calitatea lor depinde de relația interioară a subiectului cu dumnezeirea, prin Sfântul Duh. Istoria și timpul dau răspunsuri convingătoare în acest sens. Cert este că parcursul soteriologic al vieții unui om nu este definit de multele da-uri, ci de puținele nu-uri pe care le spune în viața sa.

Veți spune, nu se mai fac și greșeli? Este adevărat că în știință conceptul de eroare dă naștere la cercetări. Problema este inductivă. Și are de-a face cu oximoronul care definește starea omului de după căderea în păcat, în care greșeala poate să nu fie greșeală a priori, ci să conțină frânturi de adevăr, mai mici sau mai mari, mai multe sau mai puține, să tindă într-un anumit fel spre maturizare, să fie aproximativ o greșeală, în orice caz însă o greșeală făcută la momentul oportun; la nivel strict rațional nu putem înțelege însă imediat că o greșeală apare la momentul oportun, putându-ne folosi de ea pentru a realiza că este momentul să ne schimbăm traiectoria și să nu mai continuăm greșeala. Este suficient să conștientizăm că pierim … atunci când încercăm să aflăm încotro mergem! Înainte nu numai că credeam că nu suntem pierduți, dar urmam chiar traiectoria greșită, cu certitudinea că este cea corectă. Modelul este izomorf. Pentru a funcționa, aș putea să mă îndepărtez de la adevărul strict, definit de acribie, pentru o anumită perioadă de timp, pe care nu o cunosc dinainte. Trebuie să fiu atent la semnele de la răscruce de drumuri, adică la indicațiile celor de dinaintea noastră și să-mi schimb traseul. Mintea smerită are capacitatea de a ști dacă atinge sau dacă se apropie de ceva. Ultra-zeloţii ne interzic să facem uz de iconomie, dacă este nevoie, considerând că aceasta este o greșeală ce stă în calea convocării unui Sinod canonic, care va condamna ecumenismul. Dacă mi se interzice să mă depărtez de soluție, să fac o greșeală nu de dragul greșelii, cum voi fi îndrumat, încotro voi merge? Cu alte cuvinte, nu voi căuta să fac greșeala, păcatul, nereuşita, pentru a-mi schimba traiectoria, pentru a mă pocăi, ci pur și simplu voi aborda greșeala dacă aceasta va apărea. Și dacă o simplă greșeală de dezorientare în timpul conducerii unei mașini nu sunt în măsură să gestionez, ce voi face când voi avea de a face cu probleme mai dificile? Depărtarea de soluție

face posibilă de multe ori rezolvarea. O greșeală, dacă nu rămân blocat în ea, o „arhivez” în interiorul meu, îi pun într-un fel o etichetă pentru a o distinge și a-mi aminti de ea, pentru a putea astfel să evit greșeli mai grave, dar având mereu în minte că la acribia absolută, fără puterea harului dumnezeiesc, nu pot ajunge; așadar cel mai probabil este că voi ajunge aproape de țelul acribiei. Este suficient însă să ajungem la destinație. Fiindcă, dacă nu schimbi traseul și ajungi la capătul drumului în chip antiortodox, ești în pericol. Acestea ar trebui să le ia în seamă unii frați care, bineînțeles, au dreptul să facă greșeli, însă atunci când legătura organică dintre ontologie și morală, de care fac uz, devine deseori problematică, aceasta ajunge la antiteze insurmontabile și inconsecvenţe izbitoare. Și aceasta se întâmplă fiindcă sunt alese interpretări de dragul oportunităților conflictuale și urmările acestora sunt ignorate sau respinse și totodată sunt adoptate principii normative incompatibile cu ontologia aleasă. Sau se încearcă să se atribuie a posteriori conținut teologic unor opțiuni și evaluări care, și acestea, au fost preferate doar pentru oportunități conflictuale. Ortodoxia nu este matematică. Din fericire. Aceștia refuză să înțeleagă acest lucru, urmând în deșert itinerarii aparent logice, care în loc să ducă spre o ieșire, conduc, pe drumul de întoarcere, la greșeală. Atingerea acribiei de către omul păcătos, imperfect, este imposibilă. Doar cu ajutorul lui Dumnezeu este posibilă. Aceasta refuză să înțeleagă susținătorii acribiei. Cu toții ne-o dorim, foarte puțini o realizăm și este cel puțin nedrept și urât ca unii să îi acuze pe cei mai mulți, care, deși au cuget ortodox, nu sunt în măsură să păstreze acribia; iar cei care acuză, oricât ar spune că o păstrează, în realitate și ei o păstrează prin apoximație. Absolutul îi aparține doar lui Dumnezeu. În lupta comună nimeni nu este de prisos. Premisa este întoarcerea. Și mă bucur fiindcă astăzi se află aici și unii care, așa cum afirmă – și spun adevărul – duc lupta pe propriile lor metereze. Și nu mă refer doar la clerici.

Dacă vrăjmașul îmi amenință în mod nemijlocit viața și mai ales viața duhovnicească, riscând să fiu în iad pentru veșnicie, nu din pricina pedepsei unui inexistent Dumnezeu rău, ci din pricina greșelilor mele personale și a slăbiciunilor mele egoiste, bineînțeles că voi ridica ziduri de apărare împotriva lui și mă voi lupta ca un soldat, ascultând de un comandant ortodox. Firește, în cadrul pomenirii „tuturor episcopilor ortodocşi …”. Nu se poate vorbi de strategie fără conducere și plan defensiv, fără luptători din linia întâi, fără comandant, fără orientare Fără unitate. Luptele dificile au nevoie de eroi, însă avem nevoie de eroi în viață, pentru a se întoarce pe câmpul de luptă.

În aspectele de credință și morală, nu se poate face ascultare de sfatul duhovnicului, dacă acesta este potrivnic adevărului de credință. Și un copil ar înțelege acest lucru, ținând cont de câte ori s-a repetat asta în ultimul timp. Să vină toți la această luptă și în sfârșit să asculte. În Unire. Frățește. Creștinește. În mod compact. Tot ce nu a avut o bază stabilă, tot ce s-a clădit fără materiale rezistente în timp, fără construcție dreaptă și care nici nu se află într-un loc potrivit, a pierit. Priviți la Meteora. Este o bucurie să vezi construcții solide. Te simți sigur și protejat fiind părtaș în mod organic trecutului și dialogând cu temeliile adormite și neclintite ale credinței noastre, stânci ale ortodoxiei; și pe fiecare dintre aceste stânci se înalță și un anumit far. Farurile care se năruie însă nu luminează, ci se transformă în piedici primejdioase. Așa ajung cei care scindează Unitatea din interior. Unitatea dată, existentă înainte de Kolimbari. Bineînțeles, adevărul nu este majoritar, ci ipostatic și poate fi păstrat și într-o singură persoană. Aceasta nu înseamnă însă în niciun caz că ceilalți nu îl vor avea ca punct de referință.

Nici nu se află pretutindeni trădători. Excluzând continuu, ce va rămâne în final? Încercarea disperată a omului alienat de a găsi o cale de ieșire și fugă în fața morții pe care în mod inconștient o intuiește. Vedem cum în așa numitul Occident, omul strigă atât de mult, mai ales prin intermediul artei. Este necesar însă să și conștiintizăm asta. Piatră pe piatră, stâncă pe stâncă, până la ultima cărămidă, pentru a asigura nu doar supraviețuirea, ci îndelunga continuitate și unitate. Și acest lucru nu poate fi realizat de un singur om. Altminteri, îi excludem în mod absurd pe toți, în afară de noi înșine.

Trebuie să ținem întotdeauna cont de faptul că avem de-a face cu perfida mișcare religioasă sionistă, care restabilește armonia claselor în cadrul capitalismului mondial prin „apelul“ la cooperarea tuturor religiilor, a unei sesiuni misionare internaționale, în care însă au cuvântul, precum niște papi moderni, numai întâi-stătătorii arhierei, ignorând cuvintele a sute de episcopi aflați pe aceeași treaptă ierarhică cu ei. Am văzut acest lucru la Kolimbari, unde zece persoane au semnat și apoi au adăugat numele delegațiilor – „ghivece”, amenințându-i cu sancţiuni pe cei care nu sunt de acord. Cum să îi abordezi în mod scizionist? Oricât ar părea de ciudat, din punct de vedere geostrategic, situația din țara noastră nu a fost niciodată mai favorabilă. Vedeți trădarea care are loc. Și noi ne scindăm încă și mai mult? În primul mileniu creștin și în mediul imperiului greco-roman, marcat de siguranță, lumea creștină a trăit în mod liber, unitar, cu excepția perioadelor

eretice, experiența creștină. Azi nu se mai întâmplă asta. De ce? Pentru că îl lăsăm pe Cel rău să lucreze.

Iubiți frați,

Adevărul este dur pentru unii, dar nu creăm schisme, nu suntem fanatici, nu suntem nici măcar niște antiecumeniști bizari. Suntem ortodocșii și păcătoși, care ne luptăm și nimic mai mult. Noi rămânem înăuntrul Bisericii. Ereticii se scot pe ei înșiși în afara zidurilor Bisericii, în virtutea acțiunilor lor, iar în mod concret, excluderea lor din Biserică se va realiza de către un viitor sinod, care va pune lucrurile în ordine.

Știm că sfârșitul va fi strălucit. Pentru aceasta și trimite următorul mesaj foarte clar cercurilor ecumeniste de pretutindeni: vă străduiți zadarnic, domnilor, încercând să stingeți faruri ortodoxe. Să știți, deci, că atunci când situația se va inversa, farurile vor fi stele, care au căzut din cer, iar voi, vânând îngrădiți, scuipați asupra stelelor pentru a le stinge. Asta e ceea ce faceți, cu o ridiculitate extremă și nimic mai mult. Gândiți-vă, deci, ce veți izbuti să faceți!

Vă mulțumesc.